

Otvorený list

k vzdelávacím programom pre deti so špeciálnymi potrebami v materských, základných a stredných školách na Slovensku

My občania, učitelia, rodičia, predstavitelia stavovských organizácií a občianskych združení, vyjadrujeme svoje znepokojenie z pokračujúceho stavu porušovania ústavných a medzinárodných práv, osobitne práva na prístup všetkých detí ku kvalitnému vzdelávaniu a ich právo na primeranú podporu. Za závažný problém považujeme nedostatok odborných zamestnancov a asistentov učiteľa na školách. Inkluzívne snahy však vážne ohrozuje zavádzanie **vzdelávacích programov pre rôzne kategórie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**, ktoré v súčasnosti aktualizuje a vydáva Štátny pedagogický ústav pre všetky typy škôl. Tie smerujú k prehľbovaniu diferenciacie, vyčleňovaniu detí zdôraznením ich odlišnosti a odkláňajú pozornosť učiteľov od uplatňovania inkluzívnych foriem vzdelávania k často nerealizovateľným požiadavkám. Možno očakávať nárast rezignácie, intolerancie, bariér a nespokojnosti ako na strane učiteľov, tak rodičov a ich detí. Zasadujeme sa za prístupy, ktoré rozvíjajú potenciál u všetkých detí a vedú k dobrej klíme na školách. Z uvedených dôvodov preto vyzývame na prehodnotenie súčasného stavu a navrhujeme:

- V súlade s povinnosťou budovať inkluzívne školstvo, ku ktorej sa Slovenská republika zaviazala prijatím Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a inkluzívnou koncepciou materiálu *Učiace sa Slovensko* **ponechať jeden spoločný vzdelávací program pre všetky deti**. Špecifikácia podmienok vzdelávania detí s rôznorodými potrebami by mala ostať súčasťou školských vzdelávacích programov.
- **Jasne popísať kompetencie poradenských zariadení tak, aby v spolupráci s odbornými zamestnancami školy, učiteľmi a rodičmi** boli schopné viesť proces vytvárania **potrebných podporných opatrení** k napĺňaniu potrieb konkrétneho dieťaťa a prostredia triedy. V tejto úzkej spolupráci zainteresovaných sa konkrétne určí spôsob a intenzita realizácie podporných mechanizmov (čas, obdobie, zodpovedná osoba). Podporné opatrenia sa majú týkať všetkých detí, ktoré sa nerozvíjajú primerane svojim možnostiam a schopnostiam, majú byť nárokovateľné a realizované podľa ich individuálnych potrieb.
- **Do prípravy zmien smerujúcich k zabezpečeniu spoločného vzdelávania všetkých detí** vo všetkých typoch škôl **prizývať odborníkov zo stavovských organizácií** zastupujúcich ľudí z praxe i vedeckých pracovníkov, učiteľov, rodičov a odborných zamestnancov.

Sme presvedčení, že štát je povinný zabezpečiť podporné a prijímajúce prostredie pre všetky deti v spoločnom edukačnom priestore. To sa dá dosiahnuť len **dostatočným zabezpečením potrieb všetkých účastníkov** vzdelávania (učiteľov, odborných zamestnancov, riaditeľov i rodičov).

V Bratislave, 21.novembra 2017

InkluCiTy
Platforma rodín detí so ZZ
Slovenská komora učiteľov
PRO LP Asociácia liečebných pedagógov
Nadácia otvorenej spoločnosti

To dá rozum
Krajanský inštitút
Inštitút celostnej edukácie
Social Inclusion of Learners
Nové školstvo

Prof. PhDr. Marta Horňáková, PhD.
Doc. PhDr. Vladimír Dočkal, CSc.
PhDr. Magdaléna Špotáková, CSc.
Mgr. Jana Žitňanská
PaedDr. Viktor Križo

List adresovaný:
Na vedomie:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Štátny pedagogický ústav
MPC, ŠŠI, Inštitút vzdelávacej politiky, Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím;